

TEMATSKI BILTEN

PLANINE

Dotakni nebo čitajući

ČITAM.

PLANINE RASTIMO ZAJEDNO!

U mjesecu obilježavanja Dana zaštite planinske prirode u Hrvatskoj (8. lipnja) donosimo ti preporuke knjiga koje se bave temom planina. Brojni planinari i avanturisti, od kojih su neki pod cijenu života osvajali vrtoglave uspone, imali su potrebu izraziti se pisanom riječju te s čitateljima podijeliti prirodne ljepote s kojima su se susreli, ali i vlastiti doživljaj te razmišljanja koja su planine i putovanja u njima potaknula. Alpinistički putopisi, koji su često i meditacije, razotkrivaju snagu prirode i svijet planina u njihovoj surovosti, ali i kao prostore neizmjerne ljepote, slobode, kontemplacije.

Planinarska literatura koju ti preporučujemo obuhvaća puno širi spektar tema od samih planina s obzirom na to da je planinarenje puno više od sportske aktivnosti, to je i način života koji obogaćuje, potiče snalažljivost, hrabrost, prilagodljivost, fizičku izdržljivost, društvenost, smisao za razumijevanje ljudi i prirode. Knjige koje ti predlažemo u nastavku pravi su izbor za ljubitelje lijepe riječi te zaljubljenike u prirodu i planine. U njima ćeš pronaći istinite ispovijesti o izvanrednim uspjesima u osvajanju najviših vrhova svijeta, ali i tragedijama vrhunskih alpinista koje je planinarska strast odvela u smrt, kao i opise čudesnih prirodnih ljepota koje krije planinski svijet, doživljaje i razmišljanja potaknuta tim krajolikom te snažne poruke o važnosti očuvanja planina i planinskih staništa kao izvora pitke vode, šuma i raznolikosti biljnog i životinjskog svijeta.

Saznaj koje ti književne, a koje znanstveno-popularne naslove na temu planina, planinara i planinarenja donosimo i pođi na turneju po legendarnim alpinističkim lokacijama s ekscentričnim alpinistima iz udobnosti svojeg omiljenog mjesta za čitanje. Možda te neka od ovih knjiga potakne da se i sam/sama uputiš u planine!

BEZ DAHA | JON KRAKAUER

OK 821.111(73)-3 KRAKA b

Jon Krakauer

bez daha

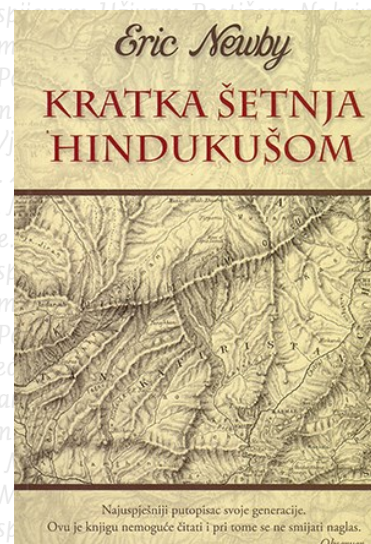

Jon Krakauer, iskusni alpinist, suradnik časopisa *Outside* i osnivač memorijalne zaklade *Everest '96*, u knjizi *Bez daha: osobni obračun s tragedijom na Mt. Everestu* otvorio je dušu i iznio svoje iskustvo ekspedicije na najvišu točku našeg planeta, koje je imalo tragičan epilog u svibnju 1996. godine odnijevši 12 života. Nakon što je tragediju prvi put javno opisao u članku časopisa *Outside*, zbog kojeg je i krenuo na ekspediciju u potrazi za novinarskom pričom, autor je imao potrebu iznijeti detalje događaja koji ga je duboko uzdrmao. Iscrpni razgovori s većinom protagonista i vlastite bilješke upotpunjene podacima iz dnevnika drugih sudionika rezultirali su knjigom koja će ti pokazati surovost svijeta planine, uz detaljne opise prirode i dramatičnih događaja koji su zatekli sudionike ekspedicije.

Potresno svjedočanstvo Jona Krakauera ostavit će te bez daha!

Engleski putopisac Eric Newby 1958. godine objavio je knjigu *Kratka šetnja Hindukušom* koja je postigla trajni uspjeh te ušla u klasike putopisne literature, a našla se i na popisu 20 najboljih pustolovnih knjiga svih vremena prema *National Geographicu*. U ovoj putopisnoj knjizi autor je skupio sjećanja o zgodama i peripetijama koje su pratile njega i prijatelja Hughu Carlessu u pothvatu osvajanja 6000 metara visokog afganistanskog vrha. Kako se ovaj dvojac bez prethodnog ozbiljnijeg alpinističkog iskustva odlučio poći u pustolovinu kroz neprohodne planine Afganistana putevima kojima je kročila tek rijetka ljudska noga te kako je izgledao život u gorskom lancu Hindukuš prije 50-ak godina, otkrit ćeš među koricama ovog putopisa punog diskretnog humora koji će potaknuti tvoj istraživački i avanturistički duh.

Uživaj u redcima ovih duhovitih dnevnčkih zapisa koji se svrstavaju u sam vrh svjetske putopisne literature!

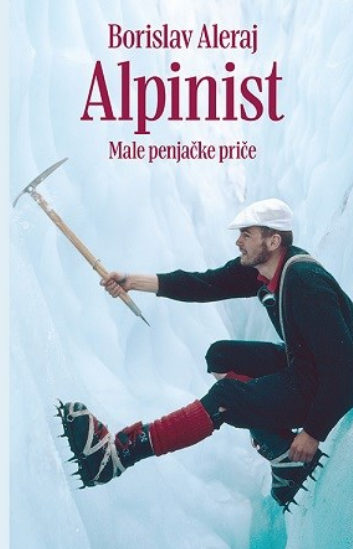
KRATKA ŠETNJA HINDUKUŠOM |

ERIC NEWBY

OK 821.111-9 NEWBY k

ALPINIST | BORISLAV ALERAJ

OK 821.163.42-9 ALERA a

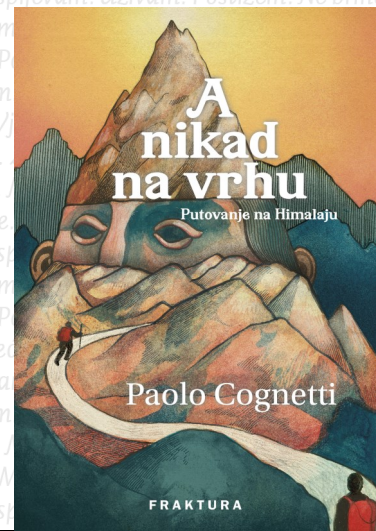

Borislav Aleraj, poznato ime u alpinističkim krugovima, više od pola stoljeća član Hrvatske gorske službe spašavanja, autor brojnih članaka za časopis *Hrvatski planinar*, dugogodišnji urednik časopisa *Priroda* Hrvatskog prirodoslovnog društva, jedan od osnivača Alpinističke muzejske zbirke u Ogulinu, dobitnik najviših priznanja Hrvatskog planinarskog saveza, donosi ti knjigu vlastitih penjačkih uspomena koje je skupio tijekom više od pola stoljeća alpinističkog iskustva. U knjizi *Alpinist: male penjačke priče* autor progovara o alpinističkim početcima i o tome kako je alpinizam postao dio njegova života oživljavajući najdojmljivije trenutke svojih planinarskih pustolovina, uspomene na stijene, snijeg, led, susrete s planinama i ljudima sličnih pogleda na život.

Otkrij koje te uzbudljive penjačke priče očekuju u knjizi ovog alpinista!

U knjizi *A nikad na vrhu: putovanje na Himalaju* jednog od najčitanijih suvremenih talijanskih pisaca koji se proslavio romanima o svojem životu u planinama, Paola Cognettija, do izražaja ponovno dolazi autorova opsesija planinama. Književnik u ovoj knjizi opisuje putovanje u Dolpo, regiju na sjeverozapadu Nepala uz granicu s Tibetom, područje koje se smjestilo na visinu iznad 4000 metara, upoznaje te s planinskom kulturom i veličanstvenošću prirode donoseći impresije i opis himalajskog kraja i ljudi koje je tamo susreo. Knjiga, preplavljena poštovanjem prema planinskoj prirodi i životu u planinskim područjima, uspinjanje na sam vrh stavlja u drugi plan noseći poruku o važnosti samog putovanja i spoznaja koje na tom putu steknemo.

Zaviri u knjigu koja je pravi izbor i za planinare i za čitatelje koji ne idu u planine, ali vole književnost!

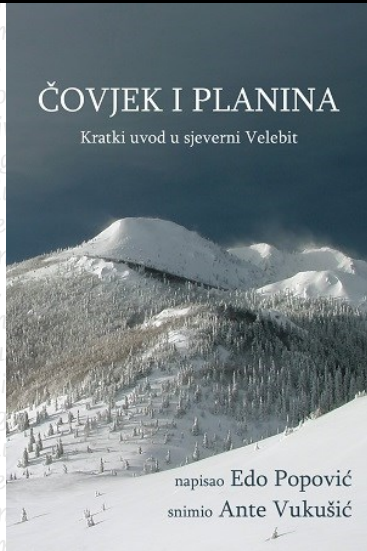

A NIKAD NA VRHU: PUTOVANJE NA HIMALAJU | PAOLO COGNETTI

OK 821.131.1-9 COGNE a

ČOVJEK I PLANINA | EDO POPOVIĆ

OK 821.163.42-9 POPOV Č

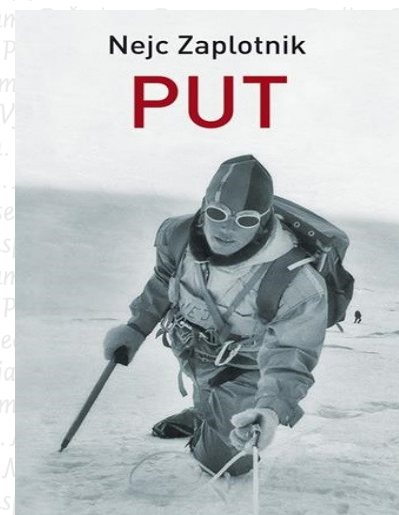

Čovjek i planina: kratki uvod u sjeverni Velebit, nakon *Priručnika za hodače* i *U Velebitu*, treća je knjiga Ede Popovića u kojoj je ukoričio svoja razmišljanja o našoj najdužoj planini. Knjiga je plod suradnje s Antom Vukušićem, koji je 44 godine radio kao motritelj Meteorološke postaje *Zavižan* i domar Planinarskog doma *Zavižan*. Razgovori s ovim lovcem, fotografom i velikim poznavateljem sjevernog Velebita književniku su otvorili vrata u skrivene dijelove planine. Sjećanja na ove razgovore te raznolika literatura i brojni izvori, osobito tekstovi Miroslava Hirtza i Josipa Poljaka, inspirirali su autora da iznese osobni pogled na sjeverni Velebit. Ljubav prema planini, odnos čovjeka prema prirodi, divljina, šuma, životinje, ekologija i povratak prirodi teme su koje teku stranicama ove knjige obogaćene fotografijama jedinstvenih trenutaka u planinskom okruženju.

Istraži skriveni svijet sjevernog Velebita s ovom knjigom!

Nejc Zaplotnik, uz Andreja Štremfelja prvi Slovenac koji se popeo na Mount Everest i ušao u legendu slovenskog alpinizma, na stranicama knjige *Put* ostavio je svjedočanstvo o svojem uzbudljivom životnom putu obilježenom brojnim značajnim usponima u domaćim i inozemnim planinama te okončanom 1983. godine u lavini pod Manasluom. Autor ti u knjizi otvara vrata vlastita života prikazom svojeg djetinjstva, odrastanja, prvih iskustava s planinom, susreta s planinskim vrhovima, snježnim olujama, ponorima, ledenjacima, planinskim prostranstvima donoseći ti štivo, ne samo o alpinizmu već i o životu u svim njegovim aspektima. U knjizi koja pršti strašću, iskrenošću, zanosom i ljubavlju prema planinama, planinarstvu i prirodi, životnom radošću i povezanošću s prirodom naći ćeš i fotografije iz Zaplotnikovih obiteljskih albuma te s njegovih planinarskih ekspedicija.

Otkrij tko je bio Nejc Zaplotnik i zašto je ova knjiga postala nezaobilazno štivo za sve zaljubljenike u planine!

PUT | NEJC ZAPLOTNIK
OK 821.163.6-9 ZAPLO p

**ALPSKI RATNICI |
BERNADETTE MCDONALD
ZSO 796 MACDO a**

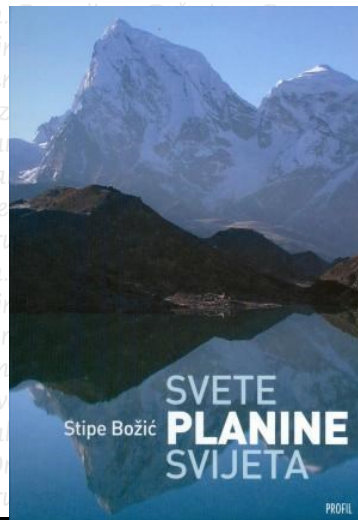

Bernadette McDonald, kanadska spisateljica, velika poznavateljica povijesti svjetskog alpinizma i autorica mnogih knjiga o alpinizmu i alpinističkoj kulturi, u knjizi *Alpski ratnici* vodi te uspjesima slovenskog i hrvatskog alpinizma. Na temelju opsežnih intervjua te istraživanja pisanih izvora autorica ispisuje priče o alpinizmu na području bivše Jugoslavije stavljajući ih u kontekst tadašnjih političkih i društvenih zbivanja. S kojim su se strminama borili ovi alpski ratnici i kakav su trag u razvoju svjetskog alpinizma i alpinističkim uspjesima u najvišim gorskim masivima svijeta ostavili slovenski i hrvatski alpinisti, junaci priča ukoričenih u ovoj knjizi, saznat ćeš ako zaviriš među njezine stranice.

Uputi se u najveće pustolovine hrvatskih i slovenskih alpinista koje te očekuju u ovoj knjizi!

Jedan od najuspješnijih hrvatskih i svjetskih alpinista, čovjek koji je osvojio najviše vrhove svijeta, pisac, fotograf, filmski snimatelj i redatelj, svoja je bogata planinarska iskustva zabilježio u više knjiga. U *Svetim planinama svijeta* pronaići ćeš spoj autorova alpinističkog iskustva te antropološkog prikaza naroda i kultura vezanih uz planinska područja kojima je putovao. Autor se u knjizi bavi planinama kao kulturnim mjestima te daje odgovore na pitanja koja su božanstva ondašnje kulture smjestile na najviše vrhove, koje se priče i vjerovanja vežu uz te planine i koje značenje one imaju za ljude koji pod njima žive. Knjiga je to kojom dominiraju osjećaji divljenja i strahopoštovanja prema planinskoj prirodi te tolerancije i poštovanja naroda koji žive pod tim vrhovima.

Upoznaj planine kao sveta mjesta koja imaju važnu ulogu u mnogim religijama svijeta!

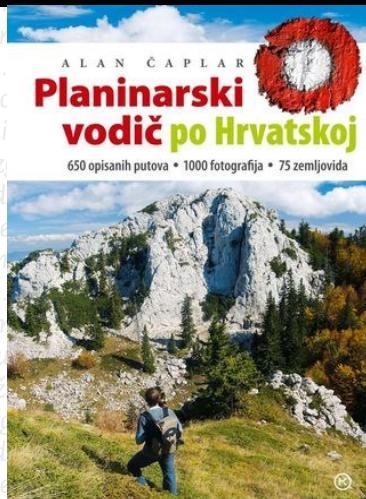

**SVETE PLANINE SVIJETA |
STIPE BOŽIĆ
ZSO-S 796 BOŽIĆ s**

PLANINARSKI VODIČ PO HRVATSKOJ |

ALAN ČAPLAR

ZSO-S 796 ČAPLA p

Alan Čaplar, organizator i vođa brojnih izleta, planinarski predavač i pisac te popularizator planinarstva u *Planinarskom vodiču po Hrvatskoj* u 650 opisanih putova, 1000 fotografija i 75 zemljovida nastoji ti otkriti i približiti svijet hrvatskih planina, koje se, iako svojom veličinom i visinom zaostaju za onim svjetskim, ističu bogatstvom raznolikosti na relativno malom prostoru. Autor se bavi brojnim mogućnostima planinarenja u Lijepoj Našoj donoseći korisne podatke svima onima koji žele posjetiti neke od naših najljepših i najvećih planina. Ovaj praktičan priručnik planiranja izleta za iskusne planinare, ali i povremene izletnike, upotpunjen preglednim zemljovidima planinskih područja te atraktivnim fotografijama određišta na dlanu ti donosi raznolik i očaravajući svijet hrvatskih planina.

Dopusti mašti da te povede na neki od opisanih izleta i pripremi se za putovanje hrvatskim planinarskim stazama uz pomoć ovog vodiča!

Istaknuti planinar, motivacijski predavač i autor Matej Perkov u knjizi *Planinarenje je način izražavanja: zašto volim snivati pod zvijezdama* donosi zbirku putopisa. Pedeset putopisa sa svojih planinarskih izleta autor je pretočio na 300-tinjak stranica ove knjige upotpunjene s 250 fotografija, koje potkrepljuju uzbudljivost i ljepotu njegovih putovanja svim krajevima Lijepe Naše, susjednom Bosnom i Hercegovinom, Slovenijom, Crnom Gorom, Austrijom, Slovačkom, Italijom. Zanimljiva, inspirativna i poučna, pisana jednostavnim jezikom, ispunjena humorom, bogata informacijama o planinskom krajoliku te o blagodatima i vrijednostima planinarenja i šetnji, knjiga te poziva na boravak u prirodi i aktivan život.

Daj priliku štivu koje će ti otkriti čari planinarenja i snivanja pod zvijezdama!

PLANINARENJE JE NAČIN
IZRAŽAVANJA | MATEJ PERKOV
ZSO 796 PERKO p

GOLA PLANINA : NANGA PARBAT | REINHOLD MESSNER ZSO 796 MESSNER g

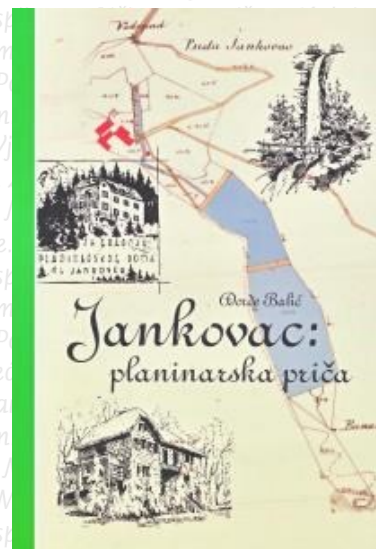

Reinhold Messner jedan je od najvećih planinara svih vremena, prvi alpinist koji je osvojio svih 14 svjetskih vrhova viših od 8000 metara i prvi koji se popeo na Mount Everest bez boce s kisikom. O svojim je iznimno teškim podvizima ostavio zapise u brojnim knjigama, a u *Goloj planini: Nanga Parbat - brat, smrt i osamljenost* obračunava se s napadima kojima je bio izložen nakon što mu je u istoimenoj ekspediciji poginuo brat. U knjizi autor ponire u vlastita sjećanja na pothvat na koji se uputio s bratom 1969. godine na Nanga Parbat, 8125 m visok vrh u pakistanskom dijelu Himalaje, poznat i kao "planina ubojica". Kako ga je vrlo težak uspon kroz stijenu Rupal obilježio kao penjača i kako se nosio s gubitkom brata koji je poginuo pod lavinom prilikom silaska s osvojenog vrha, saznaj u ovoj potresnoj ispovijesti.

Pročitaj ovu potresnu knjigu koja će ti pokazati surovost planinskog okruženja!

Istraživanja slavonske planinarske prošlosti kojima se godinama bavi Đorđe Balić iznjedrila su, između ostalog, i knjigu *Jankovac: planinarska priča*, nastalu u okviru obilježavanja 120. obljetnice organiziranog planinarskog djelovanja u Slavoniji. Ova stručna studija seže u povijest poznatog slavonskog planinarskog izletišta smještenog u Parku prirode *Papuk*, na visini od 475 metara, koji je zbog iznimnih prirodnih ljepota 1955. godine proglašen zaštićenom Park-šumom. Knjiga oplemenjena brojnim ilustracijama opisuje nastanak romantične gorske doline na sjevernim obroncima Papuka, omiljenog izletišta brojnih planinara i svih zaljubljenika u prirodu, zahvaljujući naporima grofa Jankovića, te ga prikazuje kao ishodište osječkog planinarstva prikazom aktivnosti i entuzijazma osječkih planinara na Jankovcu.

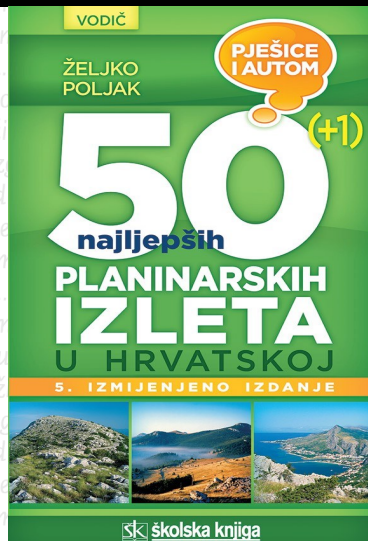
Saznaj više o prirodnim ljepotama u tvojoj neposrednoj blizini u ovoj knjizi za sve zaljubljenike u prirodu i u povijest i ako još nisi, svakako posjeti Jankovac!

JANKOVAC : PLANINARSKA PRIČA | ĐORĐE BALIĆ ZSO 796 BALIĆ j

**50 (+1) NAJLJEPŠIH PLANINARSKIH
IZLETA U HRVATSKOJ | ŽELJKO POLJAK**
ZSO 913(497.5) POLJAK p

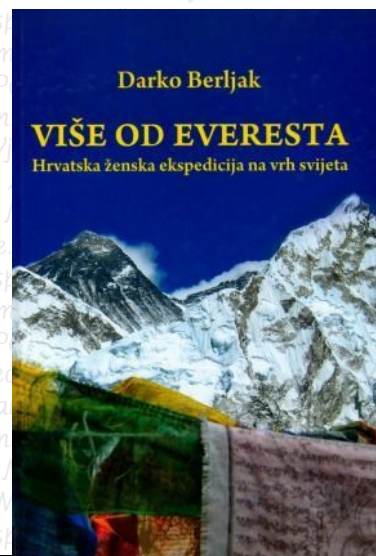

Željko Poljak svjetski je putnik i putopisac koji se planinarstvom bavi pola stoljeća, osnivač je brojnih planinarskih društava, autor stotina stručnih radova, knjiga i gotovo tisuću planinarskih članaka te čovjek koji je prvi postavio hrvatsku zastavu na Himalaji 1971. godine. U knjizi *50 (+1) najljepših planinarskih izleta u Hrvatskoj* donosi ti 51 planinarski izlet po Lijepoj Našoj prikazan riječju, slikom i zemljovidom, ocijenjen po težini i po atraktivnosti. U knjizi koja obiluje praktičnim podacima, korisnima svima koji se odluče poći putem nekog od 51 planinarskog izleta, autor je obuhvatio većinu hrvatskih gora uzimajući u obzir i pejzažnu vrijednost, vidik, prirodne ljepote, ali i dobro izvedene staze te udobnost planinarskih domova.

Koji ćeš planinarski izlet izabrati? Možda ti ovaj vodič pomogne.

Darko Berljak, hrvatski alpinist koji u nogama ima više stotina alpinističkih pohoda najvišim svjetskim planinama, u knjizi *Više od Everesta: hrvatska ženska ekspedicija na vrh svijeta* posvetio se prikazu istoimene ekspedicije koju je vodio 2009. godine. Dokumentarnost, refleksivnost, edukativnost, humor, emotivnost odlike su ove knjige koja se bavi jednim od najatraktivnijih događaja u povijesti hrvatskog planinarstva, pothvatom jedinstvenim u svjetskom alpinizmu. Kako je tekao put uspjeha ovih četiriju djevojaka koje su osvojile vrh svijeta, koji su ih događaji pratili na tom dugom, zahtjevnom i strmom putu, otkrit ćeš na stranicama ovog pripovjedački vješto ispisanog štiva.

Pročitaj više o događaju jedinstvenom u povijesti našeg planinarstva!

VIŠE OD EVERESTA | DARKO BERLJAK
ZSO 79 BERLJA v

**POKOPANI NA NEBU | PETER
ZUCKERMAN I AMANDA PADOAN
ZSO 796 ZUCKE p**

Peter Zuckerman i Amanda Padoan u knjizi *Pokopani na nebu: fascinantna priča o Šerpama penjačima na najsmrtonosniji dan u povijesti K2* dočaravaju dramatične događaje iz kolovoza 2008. godine, kada je 11 penjača izgubilo život uspinjući se na jednu od najsmrtonosnijih planina na svijetu. Da bi dobili potpuniji uvid u priču i odali počast poginulim visinskim nosačima, autori su istražili svjedočanstva preživjelih i članova obitelji stradalih. Knjiga koja je nastala kao rezultat dvogodišnjeg istraživačkog rada, više od 200 intervjua te više od 1000 fotografija i videozapisa na vidjelo iznosi manje poznatu stranu himalajskih ekspedicija - priče šerpa, vodiča i nosača tereta te njihovu važnost i nezaobilaznu ulogu u realizaciji ovakvih ekspedicija.

Ova će te uzbudljiva knjiga dirnuti i otkriti ti manje poznati svijet šerpa zaslužnih za uspješne himalajske uspone!

Gradska knjižnica Požega

Lipanj 2021.